

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
(ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ – ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ .....

ΘΕΜΑ Α :

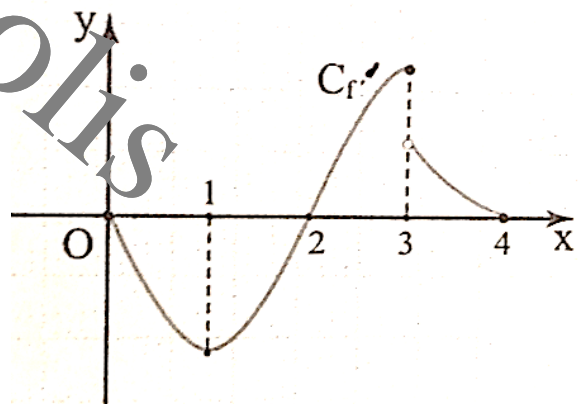
- A 1 .** Έστω μια συνάρτηση f παραγωγίσιμη σ' ένα διάστημα (α, β) , με εξαίρεση ίσως ένα σημείο χ_0 , στο οποίο όμως η f είναι συνεχής .
 Αν $f'(\chi) > 0$ στο (α, χ_0) και $f'(\chi) < 0$ στο (χ_0, β) , τότε το $f(\chi_0)$ είναι τοπικό μέγιστο της f .
(5 Μονάδες)
- A2 .** Να διατυπώσετε τον ορισμό του σημείου καμπής της γραφικής παράστασης μιας συνάρτησης f (2 μονάδες), καθώς και τη γεωμετρική ερμηνεία του Θεωρήματος Fermat (2 μονάδες) .
(4 Μονάδες).
- A3 .** Θεωρούμε τον ισχυρισμό :
 « Αν για μια συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ είναι παραγωγίσιμη, τότε δεν είναι δυνατόν η γραφική παράσταση της f να έχει σε κάποιο $\chi_0 \in \mathbb{R}$ ταυτόχρονα τοπικό ακρότατο και σημείο καμπής .»
 Να εξετάσετε αν ο παραπάνω ισχυρισμός είναι αληθής ή ψευδής και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας .
(7 Μονάδες)
- A4 .** Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές (**Σ**) ή λανθασμένες (**Λ**) .
 (i) Η γραφική παράσταση μιας συνάρτησης f μπορεί να έχει άπειρες κατακόρυφες ασύμπτωτες .
 (ii) Τα σημεία ασυνέχειας μιας συνάρτησης f μπορούν να αποτελούν τοπικά ακρότατα της f .
 (iii) Αν για τις παραγωγίσιμες και 1-1 συναρτήσεις $f, f^{-1} : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ισχύει :
 $(f^{-1})'(f(\chi)) = f'(f^{-1}(\chi))$, για κάθε $\chi \in \mathbb{R}$ και $f'(\chi) \cdot f^{-1}'(\chi) \neq 0$, για κάθε $\chi \in \mathbb{R}$, τότε υπάρχει $c \in \mathbb{R}$, τέτοιος, ώστε να ισχύει : $f(\chi) - f^{-1}(\chi) = c$.
(3 Μονάδες)
- A5 .** Στις παρακάτω προτάσεις να επιλέξετε τη σωστή απάντηση και να δικαιολογήσετε την επιλογή σας .
 (i) Εάν μια συνάρτηση f είναι συνεχής στο διάστημα $[-3, 4]$, παραγωγίσιμη στο διάστημα $(-3, 4)$, με $f'(\chi) < 0$ για κάθε $\chi \in (-3, 0)$ και $f'(\chi) > 0$ για κάθε $\chi \in [0, 4)$, ενώ ισχύουν : $f(-3) = 4$, $f(0) = 0$ και $f(4) = 3$, τότε η εξίσωση $f(\chi) = 2$

- (α) έχει μοναδική λύση στο διάστημα $(-3, 4)$.
- (β) έχει ακριβώς δύο λύσεις στο διάστημα $(-3, 4)$.
- (γ) έχει το πολύ μία λύση στο διάστημα $(-3, 4)$.
- (δ) δεν έχει καμία λύση στο διάστημα $(-3, 4)$.

- (ii) (α) Έστω μία συνάρτηση f , η οποία είναι συνεχής σε ένα διάστημα Δ και $\chi_0 \in \Delta$. Αν το χ_0 είναι άκρο του διαστήματος Δ , τότε το $f(\chi_0)$ είναι τοπικό ακρότατο της συνάρτησης f στο διάστημα Δ .
- (β) Έστω μία συνάρτηση f , η οποία είναι συνεχής σε ένα διάστημα Δ και $\chi_0 \in \Delta$. Αν ισχύει: $f''(\chi_0) = 0$, τότε η συνάρτηση f παρουσιάζει καμπή στο χ_0 .
- (γ) Έστω μία συνάρτηση f , η οποία είναι συνεχής σε ένα διάστημα $\Delta = (\alpha, \beta)$ και $\chi_0 \in \Delta$. Αν η συνάρτηση f είναι κοίλη στο διάστημα Δ , όπου $f'(\chi_0) = 0$, τότε το $f(\chi_0)$ είναι τοπικό μέγιστο της συνάρτησης f .
- (δ) Έστω μία συνάρτηση f , η οποία είναι συνεχής σε ένα διάστημα Δ και $\chi_0 \in \Delta$ (εσωτερικό σημείο του Δ). Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο χ_0 και ισχύει: $f'(\chi_0) \neq 0$, τότε το $f(\chi_0)$ δεν είναι τοπικό ακρότατο της συνάρτησης f .

(iii) Στο διπλανό σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση της f' μιας συνεχούς συνάρτησης f στο διάστημα $[0, 4]$. Ποιά από τα παρακάτω συμπεράσματα είναι λανθασμένο;

- (α) Δεν υπάρχει η τιμή $f''(3)$.
- (β) Ορίζεται η εφαπτομένη της $C_{f'}$ στο $\chi_0 = 3$.
- (γ) Στο $\chi_0 = 3$ η $C_{f'}$ παρουσιάζει καμπή.
- (δ) Το $\chi_0 = 3$ είναι τοπικό ακρότατο της f .

(6 Μονάδες)

ΘΕΜΑ Β :

Θεωρούμε τις συναρτήσεις f , g με τύπους: $f(\chi) = \frac{\chi+1}{\chi-1}$, $\chi \neq 1$ και $g(\chi) = \ln \chi$, $\chi > 0$.

B1. Να ορίσετε τη συνάρτηση $h = f \circ g$.

(5 Μονάδες)

Έστω $h(\chi) = \frac{\ln \chi + 1}{\ln \chi - 1}$, $\chi \in (0, +\infty) - \{e\}$.

B2. Να αποδείξετε ότι :

(α) οι συναρτήσεις f , g , h αντιστρέφονται.

(3 Μονάδες)

(β) $h^{-1} = g^{-1} \circ f^{-1}$

(8 Μονάδες)

B3 . Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $h(x) = f(x) - g(x)$ έχει μία τουλάχιστον λύση στο

$$\text{διάστημα } \left(0, \frac{1}{2}\right).$$

(9 Μονάδες)

ΘΕΜΑ Γ :

Δίνονται οι συναρτήσεις f, g ορισμένες στο διάστημα $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$ με τύπους :

$$f(x) = -\ln(\sin x) - \frac{x^2}{2} \text{ και } g(x) = \varepsilon\varphi x - x.$$

Γ1 . Να μελετήσετε τις συναρτήσεις f, g ως προς τη μονοτονία και τα ακρότατα .

(6 Μονάδες)

Γ2 . Να αποδείξετε ότι οι γραφικές παραστάσεις των συναρτήσεων f, g έχουν κοινές ασύμπτωτες .

(6 Μονάδες)

Γ3 . Να αποδείξετε ότι οι γραφικές παραστάσεις των συναρτήσεων f, g έχουν ένα μοναδικό κοινό σημείο με κοινή εφαπτομένη .

(7 Μονάδες)

Γ4 . Να βρείτε τον τύπο μιας συνάρτησης h ορισμένης και παραγωγίσιμης στο διάστημα

$$\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right), \text{ για την οποία ισχύουν :}$$

- $h\left(-\frac{\pi}{4}\right) = h\left(\frac{\pi}{4}\right) = \frac{\pi}{4} - \frac{\pi^2}{16}$ και

- $(\varepsilon\varphi x - x) \cdot h'(x) - \varepsilon\varphi^2 x \cdot h(x) = (\varepsilon\varphi x - x)^2$, για κάθε $x \in \left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$.

(6 Μονάδες)

ΘΕΜΑ Δ :

Ένα σημείο $M(x, y)$ κινείται πάνω στο επίπεδο έτσι ώστε οι συντεταγμένες του να ικανοποιούν τις

$$\text{παραμετρικές εξισώσεις : } \begin{cases} x = \alpha \cdot \sigma\varphi\theta \\ y = \beta \cdot \eta\mu\theta \cdot \sigma\upsilon\upsilon\theta \end{cases}, \text{ όπου οι } \alpha, \beta > 0 \text{ είναι σταθεροί αριθμοί και}$$

$$\theta \in \mathbb{R} - \{k \cdot \pi, k \in \mathbb{Z}\}.$$

Δ1 . Να αποδείξετε ότι ο γεωμετρικός τόπος του σημείου M είναι η καμπύλη : $\psi = \frac{\alpha \cdot \beta \cdot \chi}{\chi^2 + \alpha^2}$ (1)

(Παρατήρηση : Η καμπύλη (1) είναι γνωστή ως « οφιοειδής καμπύλη του Νεύτωνα », ενώ στην διεθνή μαθηματική ορολογία ονομάζεται « serpentine function » .) **(5 Μονάδες)**

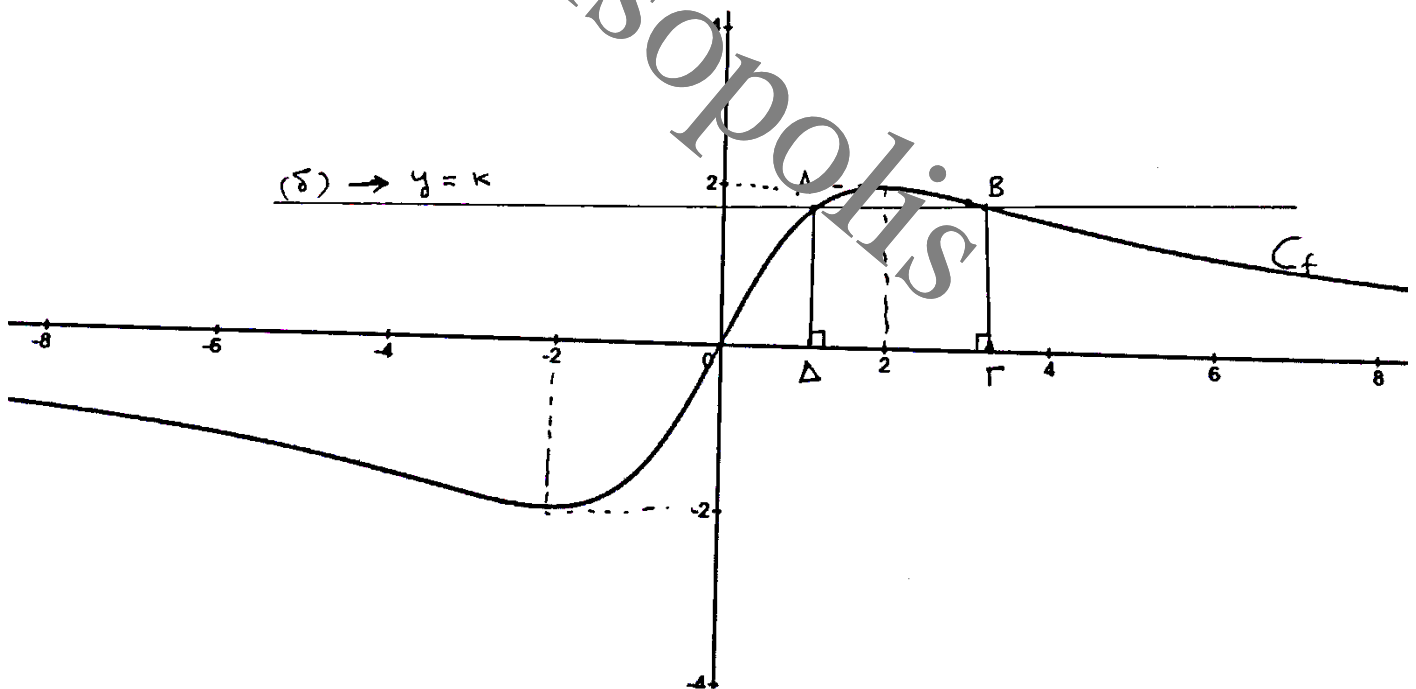
Θεωρούμε στη συνέχεια τη συνάρτηση f με τύπο : $f(\chi) = \psi$.

Δ2 . Να υπολογίσετε τις τιμές των $\alpha, \beta > 0$ για τις οποίες η συνάρτηση f παρουσιάζει τοπικό ακρότατο στη θέση $\chi_1 = -2$, ενώ η συνάρτηση g με τύπο : $g(\chi) = \chi^2 \cdot f(\chi)$ έχει στο $+\infty$ πλάγια ασύμπτωτη την ευθεία $(\varepsilon) \rightarrow \psi = 8 \cdot \chi$. **(6 Μονάδες)**

Έστω $\alpha = 2$, $\beta = 4$.

Δ3 . Να μελετήσετε τη συνάρτηση f ως προς τη μονοτονία , τα ολικά ακρότατα , και τα σημεία καμπής . **(8 Μονάδες)**

Στο παρακάτω σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση της συνάρτησης f .

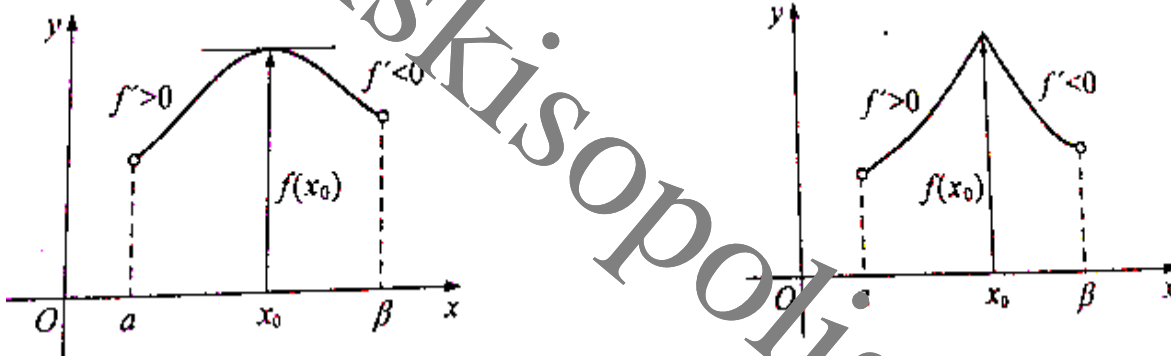
Δ4 . Μία ευθεία $(\delta) \rightarrow \psi = \kappa$, όπου $0 < \kappa < 2$, τέμνει τη γραφική παράσταση της συνάρτησης f στα σημεία A, B . Φέρνουμε τις προβολές Γ, Δ των σημείων B, A στον άξονα $\chi\chi'$, όπως φαίνεται στο παραπάνω σχήμα . Να υπολογίσετε την τιμή του αριθμού κ , έτσι ώστε η συνάρτηση h με τύπο $h(\kappa) = \kappa \cdot E(\kappa)$, όπου $E(\kappa)$ είναι το εμβαδόν του τετραπλεύρου $AB\Gamma\Delta$, να παρουσιάζει τη μέγιστη τιμή της και να βρείτε τη μέγιστο αυτή τιμή .

(6 Μονάδες)

**ΛΥΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
(ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ – ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ)**

ΘΕΜΑ Α :

A 1 . Επειδή $f'(\chi) > 0$ για κάθε $\chi \in (\alpha, \chi_0)$ και η f είναι συνεχής στο χ_0 , τότε η f είναι γνησίως αύξουσα στο $(\alpha, \chi_0]$, οπότε έχουμε $f(\chi) \leq f(\chi_0)$ (1), για κάθε $\chi \in (\alpha, \chi_0]$. $f'(\chi) < 0$ για κάθε $\chi \in (\chi_0, \beta)$ και η f είναι συνεχής στο χ_0 , τότε η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $[\chi_0, \beta)$, οπότε έχουμε $f(\chi) \leq f(\chi_0)$ (2), για κάθε $\chi \in [\chi_0, \beta)$. Λόγω των σχέσεων (1) και (2) ισχύει :
 $f(\chi) \leq f(\chi_0)$ για κάθε $\chi \in (\alpha, \beta)$ που σημαίνει ότι το $f(\chi_0)$ είναι μέγιστο της f στο (α, β) και άρα το $f(\chi_0)$ είναι τοπικό μέγ στο της f .

A2 . Ορισμός του σημείου καμπής της γραφικής παράστασης μιας συνάρτησης f :

Έστω μια συνάρτηση f παραγωγίσιμη σ' ένα διάστημα (α, β) με εξαίρεση ίσως ένα σημείο του χ_0 . Αν

- η f είναι κυρτή στο (α, χ_0) και κοίλη στο (χ_0, β) ή αντιστρόφως και
- η C_f έχει εφαπτομένη στο σημείο $A(\chi_0, f(\chi_0))$, τότε το σημείο $A(\chi_0, f(\chi_0))$ ονομάζεται σημείο καμπής της γραφικής παράστασης μιας συνάρτησης f .

Η γεωμετρική ερμηνεία του Θεωρήματος Fermat είναι η εξής :

Αν μια συνάρτηση f παρουσιάζει τοπικό ακρότατο σ' ένα εσωτερικό σημείο χ_0 του πεδίου ορισμού της και, επιπλέον, είναι παραγωγίσιμη στο σημείο αυτό, τότε στο σημείο $A(\chi_0, f(\chi_0))$ η εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της f είναι οριζόντια, δηλαδή ισχύει :
 $f'(\chi_0) = 0$.

A3 . Ο παραπάνω ισχυρισμός είναι αληθής . Απόδειξη : Υποθέτουμε ότι η γραφική παράσταση της f έχει στο $\chi_0 \in \mathbb{R}$ σημείο καμπής , άρα σε ένα διάστημα $\Delta = (\alpha , \beta) \subseteq \mathbb{R}$ η συνάρτηση f'' θα αλλάξει πρόσημο εκατέρωθεν του $\chi_0 \in \Delta$. Υποθέτουμε επίσης ότι η f είναι κοίλη στο (α , χ_0) και κυρτή στο $[\chi_0 , \beta)$, τότε :

- Αν $\chi \in (\alpha , \chi_0)$, τότε : $\chi < \chi_0 \Rightarrow f'(\chi) > f'(\chi_0)$ (1)

- Αν $\chi \in [\chi_0 , \beta)$, τότε : $\chi \geq \chi_0 \Rightarrow f'(\chi) \geq f'(\chi_0)$ (2)

Αν υποθέσουμε ότι στο $\chi_0 \in \Delta$ η γραφική παράσταση της συνάρτησης f παρουσιάζει ακρότατο , και επειδή η f είναι παραγωγίσιμη στο χ_0 , τότε , από το Θεώρημα του Fermat θα ισχύει :

$f'(\chi_0) = 0$, πράγμα άτοπο από τις σχέσεις (1) και (2) , διότι θα ισχύει $f'(\chi) > 0$ για κάθε $\chi \in \Delta = (\alpha , \beta) - \{\chi_0\}$, δηλαδή η f είναι γνησίως αύξουσα στο Δ , οπότε δεν παρουσιάζει ακρότατα . Αν υποθέταμε ότι η f είναι κυρτή στο (α , χ_0) και κοίλη στο $[\chi_0 , \beta)$, τότε η f θα ήταν είναι γνησίως φθίνουσα στο Δ οπότε και πάλι δεν παρουσιάζει ακρότατα .

A4 . (i) **Σωστό** (Για παράδειγμα η συνάρτηση $f : f(\chi) = \varepsilon\phi\chi$ έχει άπειρες κατακόρυφες

ασύμπτωτες τις ευθείες $\chi = \kappa \cdot \frac{\pi}{2}$, $\kappa \in \mathbb{Z}$ και η συνάρτηση $g : g(\chi) = \frac{1}{\eta\mu\chi}$ έχει άπειρες

κατακόρυφες ασύμπτωτες τις ευθείες $\chi = \kappa \cdot \pi$, $\kappa \in \mathbb{Z}$)

(ii) **Σωστό** (Για παράδειγμα η συνάρτηση $f : f(\chi) = \begin{cases} \chi^2 + 1 , & \chi < 1 \\ 5 , & \chi = 1 \\ \chi , & \chi > 1 \end{cases}$ παρουσιάζει ασυνέχεια στο

$\chi_0 = 1$ ($\lim_{\chi \rightarrow 1^-} f(\chi) \neq \lim_{\chi \rightarrow 1^+} f(\chi)$) , $f(\chi) = \chi^2 + 1 \leq 5 = f(1)$, αν $\chi \in [-2 , 1)$ και $f(\chi) = \chi \leq 5 = f(1)$, αν $\chi \in (1 , 5]$, άρα η f παρουσιάζει τοπικό μέγιστο στο $\chi_0 = 1$ το $f(1) = 5$, αφού ισχύει : $f(\chi) \leq f(1)$ για κάθε $\chi \in [-2 , 5]$.)

(iii) **Σωστό** (Ισχύει : $f^{-1}(f(\chi)) = \chi$, οπότε , παραγωγίζοντας κατά μέλη παίρνουμε :

$$f^{-1'}(f(\chi)) \cdot f'(\chi) = 1 \Rightarrow f^{-1'}(f(\chi)) = \frac{1}{f'(\chi)} \quad (1)$$

Επίσης ισχύει : $f(f^{-1}(\chi)) = \chi$, οπότε ,

$$\text{παραγωγίζοντας κατά μέλη παίρνουμε : } f'(f^{-1}(\chi)) \cdot f^{-1'}(\chi) = 1 \Rightarrow f'(f^{-1}(\chi)) = \frac{1}{f^{-1'}(\chi)} \quad (2)$$

Από τις σχέσεις (1) , (2) έχουμε :

$$\frac{1}{f'(\chi)} = \frac{1}{f^{-1'}(\chi)} \Rightarrow f'(\chi) = f^{-1'}(\chi) \Rightarrow f(\chi) - f^{-1}(\chi) = c , c \in \mathbb{R} .$$

$f', f^{-1'}$ συνεχείς στο $\mathbb{R}$

A5 . (i) Σωστή απάντηση είναι η **(β)** .

Αιτιολόγηση : Η συνάρτηση f είναι συνεχής γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $(-3, 0)$, οπότε θα ισχύει : $f((-3, 0)) = \left(\lim_{\chi \rightarrow 0^-} f(\chi), \lim_{\chi \rightarrow -3^+} f(\chi) \right) = (f(0), f(-3)) = (0, 4)$ και επειδή $2 \in (0, 4)$, η εξίσωση $f(\chi) = 2$ έχει μοναδική λύση στο διάστημα $(-3, 0)$. Η συνάρτηση f είναι συνεχής γνησίως αύξουσα στο διάστημα $[0, 4)$, οπότε θα ισχύει : $f([0, 4)) = \left[f(0), \lim_{\chi \rightarrow 4^-} f(\chi) \right) = [0, 3)$ και επειδή $2 \in [0, 3)$ η εξίσωση $f(\chi) = 2$ έχει μοναδική λύση στο διάστημα $[0, 4)$. Η εξίσωση $f(\chi) = 2$ έχει τελικά δύο ακριβώς λύσεις στο διάστημα $(-3, 4)$.

(ii) Σωστή απάντηση είναι η **(δ)** .

Αιτιολόγηση : Το **(α)** είναι λάθος , διότι για τη συνάρτηση

$f : f(\chi) = \begin{cases} \chi \cdot \eta\mu \frac{1}{\chi} & , \text{αν } \chi \in (0, \pi] \\ 0 & , \text{αν } \chi = 0 \end{cases}$ ορισμένη στο διάστημα $\Delta = [0, \pi]$, αποδεικνύουμε (με κριτήριο παρεμβολής) ότι είναι συνεχής στο $\chi_0 = 0$ και με τη βοήθεια του ορισμού και γνωστού θεωρήματος ότι είναι συνεχής στο $\Delta = [0, \pi]$. Αν υποθεσουμε ότι το $\chi_0 = 0$ είναι θέση τοπικού ελαχίστου της συνάρτησης f , τότε θα υπάρχει $\delta > 0$ τέτοιος ώστε να ισχύει : $f(\chi) \geq f(0) = 0$ για κάθε $\chi \in [0, \delta)$. Αυτό όμως είναι άτοπο , διότι υπάρχει $\nu \in \mathbb{N} : \chi_\nu = \frac{1}{2\nu \cdot \pi + \frac{3\pi}{2}} \in (0, \delta)$

$$\text{με } f(\chi_\nu) = f\left(\frac{1}{2\nu \cdot \pi + \frac{3\pi}{2}}\right) = \frac{1}{2\nu \cdot \pi + \frac{3\pi}{2}} \cdot \eta\mu\left(2\nu \cdot \pi + \frac{3\pi}{2}\right) = -\left(\frac{1}{2\nu \cdot \pi + \frac{3\pi}{2}}\right) < 0 .$$

Το **(β)** είναι λάθος , διότι για την δύο φορές παραγωγίσιμη (άρα και συνεχή) συνάρτηση $f : f(\chi) = \chi^4$, ορισμένη στο διάστημα $\Delta = [-1, 1]$, ισχύει : $f''(\chi) = 12 \cdot \chi^2$, με $f''(0) = 0$, όμως στο $\chi_0 = 0$ η συνάρτηση f δεν παρουσιάζει καμπή , διότι , εκατέρωθεν του $\chi_0 = 0$ η συνάρτηση f'' διατηρεί σταθερό (θετικό) πρόσημο .

Το **(γ)** είναι λάθος , διότι αφού η συνάρτηση f είναι κοίλη στο διάστημα Δ , τότε η συνάρτηση f' θα είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα Δ , οπότε για κάθε

$$\alpha < \chi < \chi_0 < \beta \Rightarrow f'(\chi) < f'(\chi_0) = 0 \text{ , ενώ για κάθε } \alpha < \chi_0 < \chi < \beta \Rightarrow 0 = f'(\chi_0) > f'(\chi) .$$

Άρα ισχύει : $f'(\chi) < 0$ για κάθε $\chi \in \Delta = (\alpha, \beta)$, οπότε η συνάρτηση f είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα Δ , οπότε δεν έχει ακρότατα .

Το **(δ)** είναι σωστό , διότι αν το $f(\chi_0)$ ήταν τοπικό ακρότατο της συνάρτησης f , θα ισχύανε οι προϋποθέσεις του Θ. Fermat , άρα θα ίσχυε : $f'(\chi_0) = 0$, το οποίο είναι άτοπο από την υπόθεση .

(iii) Σωστή απάντηση είναι η (δ) .

Αιτιολόγηση : Επειδή το $\chi_0 = 3$ είναι σημείο συνέχειας της συνάρτησης f , δεν υπάρχει η τιμή $f''(3)$, αφού η συνάρτηση f' είναι ασυνεχής στο $\chi_0 = 3$, ορίζεται όμως η εφαπτομένη της C_f

στο $\chi_0 = 3$, διότι ισχύει : $\lim_{\chi \rightarrow 3} \frac{f(\chi) - f(3)}{\chi - 3} = f'(3) \in \mathbb{R}$ στο $\chi_0 = 3$ η C_f παρουσιάζει καμπή

λόγω του προηγούμενου συμπεράσματος και του ότι η συνάρτηση f' είναι γνησίως αύξουσα στο διάστημα $(2, 3)$ και γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $(3, 4)$, οπότε αλλάζει η κυρτότητα της f εκατέρωθεν του $\chi_0 = 3$. Η πρόταση (δ) είναι λανθασμένη διότι η συνάρτηση f είναι γνησίως αύξουσα και συνεχής στα διαστήματα $(2, 3)$ και $(3, 4)$, οπότε είναι γνησίως αύξουσα στο $(2, 4)$, άρα το $\chi_0 = 3 \in (2, 4)$ δεν μπορεί να αποτελεί τοπικό ακρότατο της f .

ΘΕΜΑ Β :

B1 . Βρίσκουμε το πεδίο ορισμού της σύνθεσης :

$$A_h = A_{f \circ g} = \{ \chi \in \mathbb{R} / \chi \in A_g \text{ και } g(\chi) \in A_f \} = \{ \chi \in \mathbb{R} / \chi > 0 \text{ και } \ln \chi \neq 1 \Rightarrow \chi \neq e \} = (0, +\infty) - \{e\} .$$

$$\text{Άρα } h(\chi) = (f \circ g)(\chi) = f(g(\chi)) = \frac{\ln \chi - 1}{\ln \chi + 1} \quad \chi \in (0, +\infty) - \{e\} .$$

B2 . (α) Για κάθε $\chi_1, \chi_2 \in \mathbb{R} - \{-1\}$ με

$$f(\chi_1) = f(\chi_2) \Rightarrow \frac{\chi_1 + 1}{\chi_1 - 1} = \frac{\chi_2 + 1}{\chi_2 - 1} \Rightarrow (\chi_1 + 1) \cdot (\chi_2 - 1) = (\chi_2 + 1) \cdot (\chi_1 - 1) \Rightarrow \chi_1 \cdot \chi_2 - \chi_1 + \chi_2 - 1 =$$

$$= \chi_1 \cdot \chi_2 - \chi_2 + \chi_1 - 1 \Rightarrow 2 \cdot \chi_1 = 2 \cdot \chi_2 \Rightarrow \chi_1 = \chi_2 , \text{ έφα η } f \text{ είναι } 1-1 , \text{ οπότε η } f \text{ αντιστρέφεται .}$$

Η συνάρτηση g είναι παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$ με $g'(\chi) = \frac{1}{\chi} > 0$, για κάθε $\chi > 0$, άρα η g είναι γνησίως αύξουσα στο $(0, +\infty)$, οπότε και $1-1$, άρα αντιστρέφεται . Η συνάρτηση h είναι

$$\text{παραγωγίσιμη στο } (0, +\infty) - \{e\} \text{ με } h'(\chi) = \frac{\frac{1}{\chi} \cdot (\ln \chi - 1) - (\ln \chi + 1) \cdot \frac{1}{\chi}}{(\ln \chi - 1)^2} = \frac{-2}{\chi \cdot (\ln \chi - 1)^2} < 0 , \text{ για κάθε}$$

$\chi \in (0, +\infty) - \{e\}$, άρα η h είναι γνησίως φθίνουσα στο $(0, +\infty) - \{e\}$, οπότε και $1-1$, άρα αντιστρέφεται .

(β) Θέτουμε : $f(\chi) = \psi = \frac{\chi + 1}{\chi - 1} \Leftrightarrow \psi \cdot (\chi - 1) = \chi + 1 \Leftrightarrow (\psi - 1) \cdot \chi = \psi + 1$ (1) . Αν $\psi = 1$ η (1) γίνεται

$$0 \cdot \chi = 2 , \text{ άρα αδύνατη , οπότε } \psi \neq 1 \text{ και η (1) γίνεται : } \chi = \frac{\psi + 1}{\psi - 1} \neq 1 , \text{ το οποίο ισχύει , άρα}$$

ορίζουμε τη συνάρτηση $f^{-1} : \mathbb{R} - \{1\} \rightarrow \mathbb{R} - \{1\}$ με τύπο : $f^{-1}(\chi) = \frac{\chi + 1}{\chi - 1}$. Θέτουμε :

$$g(\chi) = \psi \Leftrightarrow \psi = \ln \chi \Leftrightarrow \chi = e^\psi > 0 , \text{ που ισχύει για κάθε } \psi \in \mathbb{R} \text{ άρα ορίζουμε τη συνάρτηση}$$

$$g^{-1} : \mathbb{R} \rightarrow (0, +\infty) \text{ με τύπο : } g^{-1}(\chi) = e^\chi . \text{ Θέτουμε :}$$

$$h(\chi) = \psi = \frac{\ln \chi + 1}{\ln \chi - 1} \Leftrightarrow \psi \cdot (\ln \chi - 1) = \ln \chi + 1 \Leftrightarrow (\psi - 1) \cdot \ln \chi = \psi + 1 \quad (2) . \text{ Αν } \psi = 1 \text{ η } (2) \text{ γίνεται}$$

$$0 \cdot \ln \chi = 2 , \text{ άρα αδύνατη , οπότε } \psi \neq 1 \text{ και η } (2) \text{ γίνεται : } \ln \chi = \frac{\psi + 1}{\psi - 1} \Leftrightarrow \chi = e^{\frac{\psi + 1}{\psi - 1}} > 0 , \text{ το οποίο}$$

ισχύει , άρα ορίζουμε τη συνάρτηση $h^{-1} : \mathbb{R} - \{1\} \rightarrow (0, +\infty) - \{e\}$ με τύπο : $h^{-1}(\chi) = e^{\frac{\chi + 1}{\chi - 1}}$.

Έχουμε λοιπόν :

$$A_{g^{-1} \circ f^{-1}} = \left\{ \chi \in \mathbb{R} / \chi \in A_{f^{-1}} \text{ και } f^{-1}(\chi) \in A_{g^{-1}} \right\} = \left\{ \chi \in \mathbb{R} / \chi \neq 1 \text{ και } \frac{\chi + 1}{\chi - 1} \in \mathbb{R} \right\} = \mathbb{R} - \{1\} , \text{ οπότε}$$

$$A_{g^{-1} \circ f^{-1}} = A_{h^{-1}} = \mathbb{R} - \{1\} \text{ και } (g^{-1} \circ f^{-1})(\chi) = g^{-1}(f^{-1}(\chi)) = g^{-1}\left(\frac{\chi + 1}{\chi - 1}\right) = e^{\frac{\chi + 1}{\chi - 1}} = h(\chi) .$$

B3 . Θεωρούμε τη συνάρτηση φ με $\varphi(\chi) = h(\chi) - f(\chi) + g(\chi)$. Έχουμε :

$$\lim_{\chi \rightarrow 0^+} \varphi(\chi) = \lim_{\chi \rightarrow 0^+} (h(\chi) - f(\chi) + g(\chi)) = \lim_{\chi \rightarrow 0^+} \left(\frac{\ln \chi + 1}{\ln \chi - 1} - \frac{\chi + 1}{\chi - 1} + \ln \chi \right) = -\infty , \text{ διότι}$$

$$\lim_{\chi \rightarrow 0^+} \left(\frac{\ln \chi + 1}{\ln \chi - 1} \right) \stackrel{\text{μορφή } \frac{-\infty}{-\infty}}{=} \lim_{\chi \rightarrow 0^+} \left(\frac{1 + \frac{1}{\ln \chi}}{1 - \frac{1}{\ln \chi}} \right) \stackrel{\neq 1}{=} \lim_{\chi \rightarrow 0^+} \left(\frac{\chi + 1}{\chi - 1} \right) = -1 \text{ και } \lim_{\chi \rightarrow 0^+} (\ln \chi) = -\infty .$$

Από το παραπάνω όριο συμπεραίνουμε ότι υπάρχει $\chi_1 > 0 : \varphi(\chi_1) > 0$. Έχουμε επίσης :

$$\begin{aligned} \varphi\left(\frac{1}{2}\right) &= h\left(\frac{1}{2}\right) - f\left(\frac{1}{2}\right) + g\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{\ln\left(\frac{1}{2}\right) + 1}{\ln\left(\frac{1}{2}\right) - 1} - \frac{\frac{1}{2} + 1}{\frac{1}{2} - 1} + \ln\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{-\ln 2 + 1}{-\ln 2 - 1} + 3 - \ln 2 = \frac{\ln 2 - 1}{\ln 2 + 1} + 3 - \ln 2 = \\ &= \frac{-\ln^2 2 + 3 \cdot \ln 2 + 2}{\ln 2 + 1} = \frac{\ln 2 \cdot \left(\frac{3 - \ln 2}{> 0} \right) + 2}{\ln 2 + 1} > 0 . \end{aligned}$$

Η συνάρτηση φ είναι συνεχής στο διάστημα $\left[\chi_1 , \frac{1}{2} \right] \subseteq \left[0 , \frac{1}{2} \right]$ με $\varphi(\chi_1) \cdot \varphi\left(\frac{1}{2}\right) < 0$, άρα από το

θεώρημα Bolzano θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\chi_0 \in \left(\chi_1 , \frac{1}{2} \right)$, άρα και $\chi_0 \in \left(0 , \frac{1}{2} \right) : \varphi(\chi_0) = 0$.

ΘΕΜΑ Γ :

Γ1 . Η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο διάστημα $\left(-\frac{\pi}{2} , \frac{\pi}{2} \right)$ ως διαφορά και σύνθεση

$$\text{παραγωγίσιμων συναρτήσεων με } f'(\chi) = -\frac{(\sigma\upsilon\nu\chi)'}{\sigma\upsilon\nu\chi} - \chi = \frac{\eta\mu\chi}{\sigma\upsilon\nu\chi} - \chi = \varepsilon\phi\chi - \chi = g(\chi) .$$

Η συνάρτηση g είναι παραγωγίσιμη στο διάστημα $\left(-\frac{\pi}{2} , \frac{\pi}{2} \right)$ ως διαφορά παραγωγίσιμων

$$\text{συναρτήσεων με } g'(\chi) = \frac{1}{\sigma\upsilon\nu^2\chi} - 1 = \frac{1 - \sigma\upsilon\nu^2\chi}{\sigma\upsilon\nu^2\chi} = \frac{\eta\mu^2\chi}{\sigma\upsilon\nu^2\chi} > 0 , \text{ άρα η συνάρτηση } g \text{ είναι γνησίως}$$

αύξουσα στο διάστημα $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$. Για $0 \leq \chi \leq \frac{\pi}{2} \Leftrightarrow g(\chi) \geq g(0) = 0$, άρα $f'(\chi) \geq 0$, δηλαδή η συνάρτηση f είναι γνησίως αύξουσα στο διάστημα $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$, με $f'(\chi) = 0$ για $\chi = 0$.

Για $-\frac{\pi}{2} < \chi < 0 \Leftrightarrow g(\chi) < g(0) = 0$, άρα $f'(\chi) < 0$, δηλαδή η συνάρτηση f είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $\left(-\frac{\pi}{2}, 0\right)$. Η συνάρτηση f παρουσιάζει ολικό ελάχιστο στη θέση $\chi = 0$, το $f(0) = 0$.

Γ2. Επειδή $A_f = A_g = \left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$ οι γραφικές παραστάσεις των συναρτήσεων f, g δεν έχουν οριζόντιες ή πλάγιες ασύμπτωτες. Ελέγχουμε αν οι ευθείες $\chi = -\frac{\pi}{2}$ και $\chi = \frac{\pi}{2}$ είναι κατακόρυφες ασύμπτωτες των γραφικών παραστάσεων των συναρτήσεων f, g .

Έχουμε: $\lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} f(\chi) = \lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \left(-\ln(\operatorname{cosec} \chi) - \frac{\chi^2}{2} \right) = \ell$, όπου $\lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \left(\frac{\chi^2}{2} \right) = \frac{\pi^2}{8}$ και

$\lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} (\ln(\operatorname{cosec} \chi)) \stackrel{\operatorname{cosec} \chi = u}{=} \lim_{u \rightarrow 0^+} (\ln u) = -\infty$, οπότε παίρνουμε τελικά: $\ell = +\infty$, δηλαδή η ευθεία

$\chi = -\frac{\pi}{2}$ είναι κατακόρυφη ασύμπτωτη της γραφικής παράστασης της f . Όμοια αποδεικνύουμε

ότι: $\lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^-} f(\chi) = +\infty$, οπότε η ευθεία $\chi = \frac{\pi}{2}$ είναι κατακόρυφη ασύμπτωτη της γραφικής

παράστασης της f . Έχουμε: $\lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} g(\chi) = \lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} (\epsilon\phi\chi - \chi) = m$, όπου $\lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} (\chi) = -\frac{\pi}{2}$ και

$\lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} (\epsilon\phi\chi) = \lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \left(\eta\mu\chi \cdot \frac{1}{\operatorname{cosec} \chi} \right) = -\infty$, διότι $\lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} (\eta\mu\chi) = -1$ και $\lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \left(\frac{1}{\operatorname{cosec} \chi} \right) = +\infty$

($\lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} (\operatorname{cosec} \chi) = 0$ και $\operatorname{cosec} \chi > 0$ " κοντά στο $-\frac{\pi}{2}$ "), οπότε παίρνουμε τελικά: $m = -\infty$,

δηλαδή η ευθεία $\chi = -\frac{\pi}{2}$ είναι κατακόρυφη ασύμπτωτη της γραφικής παράστασης της g . Όμοια

αποδεικνύουμε ότι: $\lim_{\chi \rightarrow \frac{\pi}{2}^-} g(\chi) = +\infty$, οπότε η ευθεία $\chi = \frac{\pi}{2}$ είναι κατακόρυφη ασύμπτωτη της

γραφικής παράστασης της g . Έτσι οι ευθείες $\chi = -\frac{\pi}{2}$ και $\chi = \frac{\pi}{2}$ είναι κατακόρυφες

ασύμπτωτες των γραφικών παραστάσεων των συναρτήσεων f, g .

Γ3. Στο $\chi_0 = 0$ ισχύουν : $f(0) = g(0) = 0$ και $f'(0) = g'(0) = 0$, οπότε η ευθεία $\psi = 0$

(άξονας $\chi'\chi$) είναι κοινή εφαπτομένη στο κοινό τους σημείο $O(0, 0)$. Θα αποδείξουμε ότι η αρχή των αξόνων είναι το μοναδικό κοινό τους σημείο στο διάστημα $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$.

Θεωρούμε τη συνάρτηση $\kappa : \kappa(\chi) = f(\chi) - g(\chi)$, όπου $\chi \in \left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$, η οποία είναι παραγωγίσιμη στο διάστημα $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$ με

$$\begin{aligned}\kappa'(\chi) &= f'(\chi) - g'(\chi) = g(\chi) - g'(\chi) = \varepsilon\varphi\chi - \chi - \frac{1}{\sigma\upsilon\nu^2\chi} + 1 = \\ &= \varepsilon\varphi\chi - \chi - (\varepsilon\varphi^2\chi + 1) + 1 = \varepsilon\varphi\chi - \chi - \varepsilon\varphi^2\chi, \text{ όπου } \chi \in \left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right).\end{aligned}$$

Η συνάρτηση κ' είναι συνεχής και παραγωγίσιμη στο διάστημα $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$ με

$$\begin{aligned}\kappa''(\chi) &= \frac{1}{\sigma\upsilon\nu^2\chi} - 1 - 2\varepsilon\varphi\chi \cdot \frac{1}{\sigma\upsilon\nu^2\chi} = \frac{1 - \sigma\upsilon\nu^2\chi - 2\varepsilon\varphi\chi}{\sigma\upsilon\nu^2\chi} = \frac{\eta\mu^2\chi - 2\varepsilon\varphi\chi}{\sigma\upsilon\nu^2\chi} = \\ &= \frac{\eta\mu^2\chi - \frac{2\eta\mu\chi}{\sigma\upsilon\nu\chi}}{\sigma\upsilon\nu^2\chi} = \frac{\eta\mu^2\chi \cdot \sigma\upsilon\nu\chi - 2\eta\mu\chi}{\sigma\upsilon\nu^3\chi} = \frac{\eta\mu\chi \cdot (\eta\mu\chi \cdot \sigma\upsilon\nu\chi - 2)}{\sigma\upsilon\nu^3\chi} = \\ &= \frac{\eta\mu\chi \cdot \left(\frac{\eta\mu 2\chi}{2} - 2\right)}{\sigma\upsilon\nu^3\chi} = \frac{\eta\mu\chi \cdot (\eta\mu 2\chi - 4)}{2 \cdot \sigma\upsilon\nu^3\chi}.\end{aligned}$$

Έχουμε $\kappa''(0) = 0$. Για $\chi \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$ έχουμε : $\eta\mu\chi > 0$, $\sigma\upsilon\nu^3\chi > 0$, $\eta\mu 2\chi - 4 < 0$

$(-1 \leq \eta\mu 2\chi \leq 1)$, άρα $\kappa''(\chi) < 0$, οπότε η συνάρτηση κ' είναι γνησίως φθίνουσα στο

διάστημα $\left(0, \frac{\pi}{2}\right)$, δηλαδή για $0 < \chi < \frac{\pi}{2} \Rightarrow \kappa'(\chi) < \kappa'(0) = 0$, άρα η συνάρτηση κ είναι

γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $\left(0, \frac{\pi}{2}\right)$, δηλαδή για $0 < \chi < \frac{\pi}{2} \Rightarrow \kappa(\chi) < \kappa(0) = 0$.

Για $\chi \in \left(-\frac{\pi}{2}, 0\right)$ έχουμε : $\eta\mu\chi < 0$, $\sigma\upsilon\nu^3\chi > 0$, $\eta\mu 2\chi - 4 < 0$

$(-1 \leq \eta\mu 2\chi \leq 1)$, άρα $\kappa''(\chi) > 0$, οπότε η συνάρτηση κ' είναι γνησίως αύξουσα στο

διάστημα $\left(-\frac{\pi}{2}, 0\right)$, δηλαδή για $-\frac{\pi}{2} < \chi < 0 \Rightarrow \kappa'(\chi) < \kappa'(0) = 0$, άρα η συνάρτηση κ είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $\left(-\frac{\pi}{2}, 0\right)$, δηλαδή για $-\frac{\pi}{2} < \chi < 0 \Rightarrow \kappa(\chi) < \kappa(0) = 0$.

Τελικά συμπεραίνουμε ότι για κάθε $\chi \in \left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$ ισχύει: $\kappa(\chi) \leq 0 \Leftrightarrow f(\chi) \leq g(\chi)$, με μοναδικό κοινό τους σημείο το $O(0, 0)$.

Γ4. Έχουμε:

$$(\varepsilon\varphi\chi - \chi) \cdot h'(\chi) - \varepsilon\varphi^2\chi \cdot h(\chi) = (\varepsilon\varphi\chi - \chi)^2 \Rightarrow (\varepsilon\varphi\chi - \chi) \cdot h'(\chi) - (\varepsilon\varphi\chi - \chi)' \cdot h(\chi) = (\varepsilon\varphi\chi - \chi)^2$$

Για $\chi \in \left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right) - \{0\}$ παίρνουμε:

$$\frac{(\varepsilon\varphi\chi - \chi) \cdot h'(\chi) - (\varepsilon\varphi\chi - \chi)' \cdot h(\chi)}{(\varepsilon\varphi\chi - \chi)^2} = 1 \Rightarrow \left(\frac{h(\chi)}{\varepsilon\varphi\chi - \chi}\right)' = (\chi)'$$

• Για $\chi \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$ ισχύει: $\frac{h(\chi)}{\varepsilon\varphi\chi - \chi} = \chi + c_1$, όπου $c_1 \in \mathbb{R}$.

• Για $\chi \in \left(-\frac{\pi}{2}, 0\right)$ ισχύει: $\frac{h(\chi)}{\varepsilon\varphi\chi - \chi} = \chi + c_2$, όπου $c_2 \in \mathbb{R}$. Άρα παίρνουμε:

$$h(\chi) = \begin{cases} \chi \cdot (\varepsilon\varphi\chi - \chi) + c_1 \cdot (\varepsilon\varphi\chi - \chi), & -\frac{\pi}{2} < \chi < 0 \\ \chi \cdot (\varepsilon\varphi\chi - \chi) + c_2 \cdot (\varepsilon\varphi\chi - \chi), & 0 < \chi < \frac{\pi}{2} \\ c_3, & \chi = 0 \end{cases}$$

Η συνάρτηση h είναι παραγωγίσιμη, άρα και συνεχής στο διάστημα $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$, οπότε και στο

$\chi_0 = 0$ οπότε ισχύει: , για την οποία ισχύουν: $\lim_{\chi \rightarrow 0^-} h(\chi) = \lim_{\chi \rightarrow 0^+} h(\chi) = h(0) \Rightarrow c_3 = 0$.

$$h\left(-\frac{\pi}{4}\right) = \frac{\pi}{4} - \frac{\pi^2}{16} \Rightarrow -\frac{\pi}{4} \cdot \left(\varepsilon\varphi\left(-\frac{\pi}{4}\right) + \frac{\pi}{4}\right) + c_1 \cdot \left(\varepsilon\varphi\left(-\frac{\pi}{4}\right) + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\pi}{4} - \frac{\pi^2}{16} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{\pi}{4} - \frac{\pi^2}{16} + c_1 \cdot \left(-1 + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\pi}{4} - \frac{\pi^2}{16} \Rightarrow c_1 = 0.$$

$$h\left(\frac{\pi}{4}\right) = \frac{\pi}{4} - \frac{\pi^2}{16} \Rightarrow \frac{\pi}{4} \cdot \left(\varepsilon\varphi\left(\frac{\pi}{4}\right) - \frac{\pi}{4}\right) + c_2 \cdot \left(\varepsilon\varphi\left(\frac{\pi}{4}\right) - \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\pi}{4} - \frac{\pi^2}{16} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{\pi}{4} - \frac{\pi^2}{16} + c_2 \cdot \left(1 - \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\pi}{4} - \frac{\pi^2}{16} \Rightarrow c_2 = 0.$$

Τελικά παίρνουμε :

$$h(\chi) = \begin{cases} \chi \cdot (\varepsilon\varphi\chi - \chi) , & -\frac{\pi}{2} < \chi < 0 \\ \chi \cdot (\varepsilon\varphi\chi - \chi) , & 0 < \chi < \frac{\pi}{2} \\ 0 , & \chi = 0 \end{cases} \Rightarrow h(\chi) = \chi \cdot (\varepsilon\varphi\chi - \chi) , \text{ για κάθε } \chi \in \left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right) .$$

ΘΕΜΑ Δ :

Δ1. Έχουμε : $\alpha \cdot \beta \cdot \chi = \alpha^2 \cdot \beta \cdot \sigma\varphi\theta$ και ακόμη

$$\chi^2 + \alpha^2 = \alpha^2 \cdot \sigma\varphi^2\theta + \alpha^2 = \alpha^2 \cdot (\sigma\varphi^2\theta + 1) = \alpha^2 \cdot \left(\frac{\sigma\upsilon\nu^2\theta}{\eta\mu^2\theta} + 1\right) = \frac{\alpha^2}{\eta\mu^2\theta} , \text{ οπότε παίρνουμε : ;}$$

$$\frac{\alpha \cdot \beta \cdot \chi}{\chi^2 + \alpha^2} = \frac{\alpha^2 \cdot \beta \cdot \sigma\varphi\theta}{\frac{\alpha^2}{\eta\mu^2\theta}} = \beta \cdot \sigma\varphi\theta \cdot \eta\mu^2\theta = \beta \cdot \frac{\sigma\upsilon\nu\theta}{\eta\mu\theta} \cdot \eta\mu^2\theta = \beta \cdot \eta\mu\theta \cdot \sigma\upsilon\nu\theta = \psi .$$

Δ2. Η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ ως ρητή με

$$f'(\chi) = \frac{\alpha \cdot \beta \cdot (\chi^2 + \alpha^2) - \alpha\beta\chi \cdot (\chi^2 + \alpha^2)'}{(\chi^2 + \alpha^2)^2} = \frac{\alpha^3 \cdot \beta - \alpha\beta \cdot \chi^2}{(\chi^2 + \alpha^2)^2} . \text{ Η συνάρτηση } f \text{ παρουσιάζει τοπικό}$$

ακρότατο στη θέση $\chi_1 = -2$ και επειδή είναι παραγωγίσιμη στο $\chi_1 = -2$, από το θεώρημα του

$$\text{Fermat θα ισχύει : } f'(-2) = 0 \Leftrightarrow \frac{\alpha^3 \cdot \beta - 4\alpha\beta}{(4 + \alpha^2)^2} = 0 \Leftrightarrow \frac{\alpha \cdot \beta \cdot (\alpha^2 - 4)}{(4 + \alpha^2)^2} = 0 \stackrel{\alpha, \beta > 0}{\Leftrightarrow} \alpha = 2 .$$

Η συνάρτηση g έχει τύπο : $g(\chi) = \chi^2 \cdot f(\chi) \stackrel{\alpha=2}{=} \frac{2\beta \cdot \chi^3}{\chi^2 + 4}$ και έχει στο $+\infty$ πλάγια ασύμπτωτη την

ευθεία $(\varepsilon) \rightarrow \psi = 8 \cdot \chi$, τότε από τον ορισμό της πλάγιας ασύμπτωτης παίρνουμε :

$$\lim_{\chi \rightarrow +\infty} (g(\chi) - 8 \cdot \chi) = 0 \Leftrightarrow \lim_{\chi \rightarrow +\infty} \left(\frac{2\beta \cdot \chi^3}{\chi^2 + 4} - 8\chi \right) = 0 \Leftrightarrow \lim_{\chi \rightarrow +\infty} \left(\frac{(2\beta - 8) \cdot \chi^3 - 32 \cdot \chi}{\chi^2 + 4} \right) = 0 \Leftrightarrow (2\beta - 8) \cdot \lim_{\chi \rightarrow +\infty} \chi = 0 .$$

Οι περιπτώσεις $2\beta - 8 > 0$ και $2\beta - 8 < 0$ αποκλείονται διότι δίνουν όρια $+\infty$ και $-\infty$ αντίστοιχα , άρα πρέπει : $2\beta - 8 = 0 \Leftrightarrow \beta = 4$.

Δ3. Έχουμε : $f(\chi) = \frac{8 \cdot \chi}{\chi^2 + 4}$ και η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ ως ρητή με

$$f'(\chi) = \frac{(8 \cdot \chi)' \cdot (\chi^2 + 4) - 8 \cdot \chi \cdot (\chi^2 + 4)'}{(\chi^2 + 4)^2} = \frac{8 \cdot (\chi^2 + 4) - 16 \cdot \chi^2}{(\chi^2 + 4)^2} = \frac{8 \cdot (2 - \chi) \cdot (2 + \chi)}{(\chi^2 + 4)^2} .$$

Η εξίσωση $f'(\chi) = 0$ δίνει ρίζες $\chi = -2$ ή $\chi = 2$.

- Για $\chi \in (-2, 2)$, έχουμε $4 - \chi^2 > 0$, άρα $f'(\chi) > 0$, δηλαδή η συνάρτηση f είναι γνησίως αύξουσα στο διάστημα $(-2, 2)$.
- Για $\chi \in [2, +\infty)$, έχουμε $4 - \chi^2 \leq 0$, άρα $f'(\chi) \leq 0$ (με $f'(2) = 0$), δηλαδή η συνάρτηση f είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $[2, +\infty)$.
- Για $\chi \in (-\infty, -2]$, έχουμε $4 - \chi^2 \leq 0$, άρα $f'(\chi) \leq 0$ (με $f'(-2) = 0$), δηλαδή η συνάρτηση f είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $(-\infty, -2]$.

Η συνάρτηση f παρουσιάζει στη θέση $\chi_1 = -2$ τοπικό ελάχιστο το $f(-2) = -2$, ενώ παρουσιάζει στη θέση $\chi_2 = 2$ τοπικό μέγιστο το $f(2) = 2$. Επειδή όμως ισχύουν :

$$f((-\infty, -2]) = [f(-2), \lim_{\chi \rightarrow -\infty} f(\chi)] = [-2, 0), \quad f((-2, 2)) = (\lim_{\chi \rightarrow -2^+} f(\chi), \lim_{\chi \rightarrow 2^-} f(\chi)) = (-2, 2),$$

$$f([2, +\infty)) = (\lim_{\chi \rightarrow +\infty} f(\chi), f(2)] = (0, 2], \quad \text{οπότε τελικά παίρνουμε :}$$

$$f(\mathbb{R}) = [-2, 0) \cup (-2, 2) \cup (0, 2] = [-2, 2], \quad \text{άρα στις θέσεις } \chi_1 = -2 \text{ και } \chi_2 = 2 \text{ η συνάρτηση } f \text{ παρουσιάζει ολικά ακρότατα.}$$

Η συνάρτηση $f' : f'(\chi) = \frac{32 - 8 \cdot \chi^2}{(\chi^2 + 4)^2}$ είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ ως ρητή με

$$\begin{aligned} f''(\chi) &= \frac{(32 - 8 \cdot \chi^2)' \cdot (\chi^2 + 4)^2 - (32 - 8 \cdot \chi^2) \cdot ((\chi^2 + 4)^2)'}{(\chi^2 + 4)^4} = \frac{-16\chi \cdot (\chi^2 + 4)^2 - 2 \cdot (32 - 8 \cdot \chi^2) \cdot (\chi^2 + 4) \cdot 2\chi}{(\chi^2 + 4)^4} = \\ &= \frac{(\chi^2 + 4) \cdot [-16\chi \cdot (\chi^2 + 4) - 4\chi \cdot (32 - 8 \cdot \chi^2)]}{(\chi^2 + 4)^4} = \frac{-16\chi^3 - 64\chi - 128\chi + 32\chi^3}{(\chi^2 + 4)^3} = \frac{16\chi^3 - 192\chi}{(\chi^2 + 4)^3} = \\ &= \frac{16\chi \cdot (\chi + 2\sqrt{3}) \cdot (\chi + 2\sqrt{3})}{(\chi^2 + 4)^3}. \end{aligned}$$

Έχουμε : $f''(\chi) = 0 \Leftrightarrow \chi = -2\sqrt{3}$ ή $\chi = 0$ ή $\chi = 2\sqrt{3}$, οπότε

$$f''(\chi) > 0, \text{ για } \chi \in (-2\sqrt{3}, 0) \cup (2\sqrt{3}, +\infty), \text{ ενώ } f''(\chi) < 0, \text{ για } \chi \in (-\infty, -2\sqrt{3}) \cup (0, 2\sqrt{3}).$$

Τελικά η γραφική παράσταση της συνάρτησης f παρουσιάζει καμπή στα σημεία $O(0, f(0) = 0)$,

$$K(2\sqrt{3}, f(2\sqrt{3}) = \sqrt{3}) \text{ και } \Lambda(-2\sqrt{3}, f(-2\sqrt{3}) = -\sqrt{3}).$$

Δ4. Επειδή η ευθεία $(\delta) \rightarrow \psi = \kappa // \chi'\chi$, άρα $AB // \Gamma\Delta$ και επειδή ισχύουν : $A\Delta \perp \chi'\chi$, $B\Gamma \perp \chi'\chi$, τότε θα έχουμε : $A\Delta // B\Gamma$, οπότε το τετράπλευρο $AB\Gamma\Delta$ είναι παραλληλόγραμμο και επειδή $\hat{\Delta} = 90^\circ$, το $AB\Gamma\Delta$ είναι ορθογώνιο παραλληλόγραμμο. Έστω τα σημεία $A(\chi_1, f(\chi_1))$,

$B(\chi_2, f(\chi_2))$ της γραφικής παράστασης της f , τέμνει τη γραφική παράσταση

Οι τετμημένες χ_1, χ_2 είναι λύσεις της εξίσωσης :

$$f(\chi) = \kappa \Leftrightarrow \frac{8 \cdot \chi}{\chi^2 + 4} = \kappa \Leftrightarrow 8 \cdot \chi = \kappa \cdot \chi^2 + 4 \cdot \kappa \Leftrightarrow \kappa \cdot \chi^2 - 8 \cdot \chi + 4 \cdot \kappa = 0 \quad (1), \text{ όπου } 0 < \kappa < 2 .$$

Το εμβαδόν του $AB\Gamma\Delta$ ισούται με $E(\kappa) = (AB) \cdot (A\Delta) = |\chi_2 - \chi_1| \cdot f(\chi_1) \quad (2)$.

(Παρατήρηση : Γνωρίζουμε ότι σε μια εξίσωση β' βαθμού της μορφής $\alpha \cdot \chi^2 + \beta \cdot \chi + \gamma = 0$, όπου $\alpha \neq 0$ και $\Delta = \beta^2 - 4 \cdot \alpha \cdot \gamma > 0$, τότε η εξίσωση έχει δύο πραγματικές ρίζες $\chi_1 \neq \chi_2$, όπου

$$|\chi_1 - \chi_2| = |\chi_2 - \chi_1| = \frac{\sqrt{\Delta}}{|\alpha|} .)$$

Από τη σχέση (1) παίρνουμε : $\Delta = 64 - 16 \cdot \kappa^2 = 16 \cdot (4 - \kappa^2) > 0$, αφού $0 < \kappa < 2$, οπότε , από τη

$$\text{σχέση (2) έχουμε : } E(\kappa) = |\chi_2 - \chi_1| \cdot f(\chi_1) = \frac{\sqrt{16 \cdot (4 - \kappa^2)}}{|\kappa|} \cdot \kappa = 4 \cdot \sqrt{4 - \kappa^2} .$$

Η συνάρτηση h έχει τύπο : $h(\kappa) = \kappa \cdot E(\kappa) = 4\kappa \cdot \sqrt{4 - \kappa^2}$, όπου $0 < \kappa < 2$, είναι

παραγωγίσιμη στο διάστημα $(0, 2)$ ως γινόμενο και σύνθεση παραγωγισίμων συναρτήσεων με

$$h'(\kappa) = 4 \cdot \sqrt{4 - \kappa^2} + 4\kappa \cdot \frac{1}{2 \cdot \sqrt{4 - \kappa^2}} \cdot (4 - \kappa^2)' = 4 \cdot \sqrt{4 - \kappa^2} - \frac{4\kappa^2}{\sqrt{4 - \kappa^2}} =$$
$$\frac{4 \cdot (\sqrt{4 - \kappa^2})^2 - 4 \cdot \kappa^2}{\sqrt{4 - \kappa^2}} = \frac{16 - 8 \cdot \kappa^2}{\sqrt{4 - \kappa^2}} = \frac{8 \cdot (2 - \kappa^2)}{\sqrt{4 - \kappa^2}} , 0 < \kappa < 2$$

Έχουμε : $h'(\kappa) = 0 \Leftrightarrow \kappa = \sqrt{2}$. Για $0 < \kappa < \sqrt{2} \Leftrightarrow h'(\kappa) > 0$, οπότε η συνάρτηση h είναι γνησίως αύξουσα στο διάστημα $(0, \sqrt{2})$. Επίσης για $\sqrt{2} \leq \kappa < 2 \Leftrightarrow h'(\kappa) \leq 0$, με $h'(\sqrt{2}) = 0$, οπότε η συνάρτηση h είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $[\sqrt{2}, 2)$. Η συνάρτηση h

παρουσιάζει στο $\kappa = \sqrt{2}$ τη μέγιστη τιμή της ίση με $h(\sqrt{2}) = 4\sqrt{2} \cdot \sqrt{4 - (\sqrt{2})^2} = 4\sqrt{2} \cdot \sqrt{2} = 8$.